

Gongdin í vinnuni elvir til ótryggjeika um fullveldið

– Gævi at vit kundu klára okkum sjálvi fíggjarliga. Men tað er langt ímillum orð og gerðir hjá politikarum. Tí tað hendir ikki so litið av slíkum, sum skapar ein vissan ótryggjeika, sigur Ingeborg Vinther

ÁKI BERTHOLDSEN

– Tað er litið samsvar ímillum orð og gerðir hjá okkara fólkavaldu.

I formansfrágreiðingini á aðalfundinum Føroya Arbeiðarafelag, sum byrjaði í gjár, duldi Ingeborg Vinther ikki fyrri, at hon var rættiliga orkumlað av tí, sum fór fram í samfelagnum, serliga á vinnulivisøkinum.

Ikki minst, nú tósad verður so nógv um fullveldið, stúrdi hon fyrri gongdini.

– Tí tað hendir so nógv, sum er við til at skapa óvissu, segði formaðurin í Føroya Arbeiðarafelag.

Skapar ótryggjeika

Nú verður dúgliga prátad um, at vit sjálvi skulu klára okkum fíggjarliga, uttan at tað fer at hava størst ávirkan á livikor okkara.

– Alt gott um tað. Gævi, at so kundi verið, segði Ingeborg Vinther.

Men so legði hon afturat, at tað hendi ikki so litið av slíkum, sum skapar ein ávisan ótryggjeika, bæði hjá fakkfeløgum og fólki annars.

– Vit hoyra mest sum dagliga, hvussu fremmandur kapitalur alsamt tekur yvir meira av vinnutølum okkara og har við eisini avgerðarrættin á vinnulivi okkara.

– Her er litið samsvar ímillum orð og gerðir hjá okkara fólkavaldu.

– Nevnst kann eisini, hvussu fremmandur kapitalur í alt størri mun tekur yvir størri partar av alivinnu okkara.

Ingeborg Vinther segði, at seinastu tíðina hava vit hoyrt um gomul og útslitin skip, ið verða innflutt til Føroya. Tað er einki dulsmál, at meginparturin av tí peningi, ið liggur aftan fyri hesar fløgur, er fremmandur kapitalur. Eisini frættist, at útlandskur kapitalur er aftan fyri nakrar av nýbygningum, sum nú standa í gerð.

Sera góðtrúvið

Hon helt, at tað tókst eisini sera góðtrúvið, tá ið

– Gongdin seinastu tíðina, har fremmandur kapitalur, og har við eisini avgerandi fremmand ávirkan, streymar inn í land okkara, er beinleiðis í andsøgn við tann politikk, sum samgongan sigur seg vilja føra, har føroyingar skulu hava fullveldi, segði Ingeborg Vinther á aðalfundinum í Føroya Arbeiðarafelag, sum byrjaði í gjár. Mynd: J. Kr. Vang

landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum heldur og alment hevur sagt, at ræðið á hesum influttu skipum, og teimum feløgum, ið eru skrásett at eiga hesi skip, eru á føroyskum hondum.

– Halda landsstýrismaðurin og aðrir politikarar veruliga, at fremmandir vinnulivsmenn fara at seta pening í føroysk skip og virki uttan at hava trygd fyrri, at teir hava avgerandi ávirkan á raksturinn á hesum vinnutølum, og at teir fáa vinningin av hesum verkætlanum?, spurdi formaðurin í Føroya Arbeiðarafelag.

Andsøgn við fullveldið

Hon segði, at fakkfelagsrørslan fer sjálvandi at taka undir við framtøkum, ið kunnu skapa arbeiðspláss í landi okkara.

– Men gongdin seinastu tíðina, har fremmandur kapitalur, og har við eisini avgerandi fremmand ávirkan, streymar inn í land okkara, er beinleiðis í andsøgn við tann politikk, sum samgongan sigur seg vilja føra, har føroyingar skulu gerast sjálvbjargnir og ikki verða tengdir at fremmandari, fíggjarligari hjálpi.

– Tað skapar ótryggjeika, ikki minst hjá fakkfeløgum, at alsamt størri partur av veruliga avgerðarrættinum í vinnulivi okkara liggur hjá útlandinum.

– Tí helst er fíggjarligur lutuvinnurinn í nógvum for- og frammalaga í huganum á teimum.

– Og hetta kann í ólukku-máta koma at ávirka, ikki bert støðuna hjá vanligu løntakaranum, men helst eisini samfelag okkara sum

heild.

Formaðurin í Føroya Arbeiðarafelag segði, at hon visti væl, at í londunum uttan um okkum er vanligt við útlandskum kapitali og fløgum.

– Men vit mugu minnst til, at føroyska samfelagið er litið og viðbrekið í sambandi við ávirkan uttanefir.

Ein háðan

I formansfrágreiðingini kom Ingeborg Vinther eisini inn á lønarhækkjingina hjá lögtingslimunum:

– Talan var um eina lønarhækkjing upp á meira enn 11.000 kr. um mánaðin, umframt at hon gav teimum aðrar fyrimunir, ið vanligir borgarar ikki hava.

– Eitt nú fær hvør einasti lögtingslimur 2.000 skattafriar krónur um mánaðin til telefon, fax, brævpappír v.m..

– Men við vilja gloyma teir, at jättanin til politiska upplýsing varð hækkað úr 2,5 milliónum kr. til 3 milliónir.

– Hesin peningur er jättadur til telefon, fax, bræva-skifti og annað

– So nú fáa teir bæði í posa og sekk.

– Hetta má sigast at vera ein háðan móti tí vanligu løntakaranum og teimum gomlu og minni mentu í samfelagnum.

– Hetta eru somu fólk, ið siga, at vit hava ikki ráð til at hækka pensiónina hjá

teimum gomlu, ei heldur ráð at hækka lønina hjá teimum lágløntu.

– Formaðurin í Føroya Arbeiðarafelag bað tey hugsa um allar tær sparingar, ið framdar eru, eitt nú innan heimaróktina, við teirri avleiðing, at tey eldru og veiku ikki fáa tað røkt, tey hava tørv á.

– Somuleiðis eru arbeiðsumstøðurnar hjá teimum kvinnum, sum starvast í heimaróktina, alsamt versnadar.

Hon segði, at vit mugu ásanna, at stettamunurin í føroyska samfelagnum gerst alt sjónskari.

– Nøkur skulu hava í posa og sekk, meðan onnur helst einki skulu fáa, men noyð-

ast at liva undir hungursmarkinum.

– Vit hava sæð, hvussu leikur fer fram á politiska pallinum, sama, hvør flokkur hevur røðrið í hond.

– Tey lágløntu, ið eru sera illa fyrri fíggjarliga, hava ongur sómur fingið, hvorki skattalætta ella størri ALS-stuðul, tá tey eru arbeiðsleys.

– Politikararnir hava gjørt lógir fyrri ein bólk, ið fekk betri sómur enn aðrir borgarar.

– Teir hjálptu sær sjálvum til bæði lønarhækkjing og aðrar ágóðar.

Hugsa um seg sjálvan

Ingeborg Vinther segði, at fakkfelagsrørslan má bara ásanna, at politikarar okkara fyrst og fremst hugsa um at røkja egin áhugamál.

– Samstundis tykist ikki vilji at vera til at bota um støðuna hjá tí vanligu løntakaranum ella tí tímalønta, ið bert forvinnur sær nakrar fáar tímar um vikuna, hóast tað just eru hesir bólkir, ið hava størsta tørvinn á betri korum.

Hon segði at enda, at Føroya Arbeiðarafelag hevur nógv mál at fáa loyst.

– Fyrst og fremst er upp-gávan at virkað fyrri trygg- og góðum korum hjá tí arbeiðandi fjøldini.

– Men skulu vit gera ávirkan okkara galdandi, skal tað vera eitt sterkt FA, ið av øllum alvi stríðist fyrri limir sínar og teimum fjónaðu, gomlu og einkjum í samfelagnum.

– Men hetta gerst bara við, at limafelag og limir standa stinn og sterk saman við felagnum og stuðla okkum í arbeiðinum, ið liggur fyrri framman, segði Ingeborg Vinther.

– Lønarhækkjingin til lögtingslimir er ein háðan móti vanligu løntakaranum og teimum gomlu og minni mentu. Tey, sum góvu sær sjálvum eina rísa lønarhækkjing, eru tey somu ið siga, at vit hava ikki ráð til at hækka pensiónina hjá teimum gomlu, ei heldur ráð at hækka lønina hjá teimum lágløntu, segði Ingeborg Vinther á aðalfundinum. Mynd: J. Kr. Vang